

GŁOS WĄGROWIECKI

Wychodzi na każdy wtorek, czwartek i niedzielę.
Przedpłata w Wągrowcu w ekspedycji wynosi miesięcznie 1,15 zł, kwartalnie 3,45 zł, z odnośnieniem w dom miesięcznie 1,20 zł, kwartalnie 3,60 zł. Na pocztę miesięcznie 1,34 zł, kwartalnie 4,02 zł. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków lub t. p., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a prenumeratorzy nie mają prawa do odszkodowania.

Adres Redakcji i Administracji Wągrowiec, Rynek 14. Telefon 126. Ogłoszenia 10 groszy wiersz milim., na stronie 5 łam. Reklamy na stronie 3 łam.: na 1-szej stronie 50 groszy, na nast. 40 gr. za wiersz milim. W dziale „Nadesłane” 40 groszy za milimetr. Dla poszukujących pracy 20% zniżki. Przy powtarzaniu udziela się rabatu. Rękopisów niezamówionych Redakcja nie zwraca. Ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11-tej przed połudn. w dniu wydania numeru.

Nr. 142.

Wągrowiec, czwartek dnia 4 grudnia 1930 r.

Rok V.

Jakie zadania czekają Sejm

(Zagadnienia wobec bliskiej sesji)

Utworzenie po raz pierwszy w dziejach odrodzonej Polski zdecydowanej większości sejmowej posiada w dziedzinie zagadnień gospodarczych znaczenie doprawdy pierwszorzędne. Wagę tej korzyści podkreśla przede wszystkim fakt, iż Rząd znajduje w Sejmie nie przeciwnika swej polityki gospodarczej, lecz czynnego współpracownika, a jednocześnie prace Rządu na odcinku gospodarczym otrzymują silniejszy bodziec i ukoronowanie w postaci ustaw sejmowych, regulujących bez porównania szersze i głębsze problemy, aniżeli to można było załatwić w drodze rozporządzeń Rady Ministrów.

Prace nowego Sejmu skoncentrują się przede wszystkim na przebudowie ustroju politycznego i na budżecie. Nie przesadzając, jak się potoczy dyskusja dokoła tak kapitalnych rozstrzygnięć, jak np. zakres uprawnień sejmowych, stosunek Senatu do Sejmu i Rządu etc., stwierdzić należy potrzebę wzięcia „na warsztat” problemu ukształtowania się na przyszłość tych form organizacyjnych. Nowy Sejm będzie musiał dać odpowiedź na pytanie, czy i w jakim stopniu ma się nadal rozwijać samorząd gospodarczy, przewidziany w art. 68 Konstytucji marcowej, czy i w jakim stopniu konieczne jest sprecyzowanie wspomnianego artykułu, i nadanie mu większych, niż dotychczas, walorów, czy powołanie do życia Naczelnej Izby Gospodarczej, złożonej z przedstawicieli rolnictwa, przemysłu, handlu, rzemiosła, pracy i spożywców, jest nakazem chwili, czy też wymaga stopniowej akcji budownictwa organizacyjnego, przeprowadzanego od dołu; czy ewentualna Naczelna Izba Gospodarcza będzie instancją z Sejmem równorzędną, czy tylko opiniodawczą, czy też to będzie instytucja pojęta jako swojego rodzaju biuro studjów nad zagadnieniami, które narastają stopniowo i powoli i wymagają możliwie wszechstronnego przygotowania i naświetlenia. Zdawać sobie musimy całkowicie sprawę z tego, że udzielenie odpowiedzi na wysunięte wyżej pytania i wątpliwości nie będzie rzeczą łatwą wobec wielkiej pod tym względem rozbieżności poglądów w samym społeczeństwie i t. zw. sferach gospodarczych oraz niedostatecznego jeszcze okrzepnięcia dotychczasowych form organizacyjnych. Zanim ta odpowiedź nastąpi, rozstrzygnięcie spraw większej wagi pozostanie w orbicie współpracy Rządu z parlamentem, przyczem — co już podkreśliłmy poprzednio — Rząd zachowa posiadaną obecnie inicjatywę i decyzyjność w sprawach, związanych bezpośrednio z dziedziną rządzenia.

Nakoniec, stają przed nowym Sejmem ustawy, opracowane przez Rząd, które nie przeszły w formie rozporządzeń Prezydenta Rzplitej, lecz — jako mniej pilne, lub bardziej ważne — nadają się do rozpatrzenia w parlamencie. Są wśród nich sprawy tak ważne, jak pomoc kredytowa dla spółdzielni rolniczo-handlowych, ustawa naftowa, regulacja obrotu węglem, nawozami sztucznymi itp. Osobną grupę spraw ważnych i pilnych tworzą projekty ustaw, ratyfikujących zawarte niedawno traktaty handlowe, nowe i zmodyfikowane.

Przedstawiony przez nas materiał, który stanie się przedmiotem obrad nowego parlamentu, świadczy, iż ten ostatni będzie miał dużo do zrobienia na odcinku gospodarczym. Doniosłość i pilność całego szeregu problemów zmusza naszych parlamentarzystów do skupienia uwagi na rzeczach zasadniczych, tak, aby w dyskusji nie płątały się — wzorem lat poprzednich — elementy przypadkowe, partykularne, osobiste i mało-stkowe.

Podniesienie poziomu obrad sejmowych o jeden chociażby stopień, nadanie im większego, niż dotąd bywało, waloru, stosowanie do przedłożeń rządowych kryterjum uczciwej oceny i rozumnej krytyki — wszystko to, miejmy nadzieję, nastąpi, czyniąc z parlamentu pożyteczne ogniwo w rozwoju ustawodawstwa gospodarczego i polityki gospodarczej w Polsce.

Ostateczny podział mandatów do Senatu

Bezpartyjny Blok — 77 mandatów

W dniu 1 bm. odbyło się pod przewodnictwem generalnego komisarza wyborczego, sędziego St. Giżyckiego posiedzenie państwowej komisji wyborczej poświęcone dokonaniu podziału mandatów do senatu z list państwowych.

Lista 1 przeprowadziła w okręgach 63 mandaty i 14 z listy państwowej — razem 77.

Lista 4 przeprowadziła 10 mandatów i 2 z państwowej — razem 12.

Lista 7 — 11 i 2 — razem 13 mandatów.

Opozycja sejmu śląsk. wzdycha do Korfantego

Katowice, 3. 12. Według pogłosek z opozycyjnych kół politycznych połączony klub poselski Chadejki i NPR., postawić ma w Sejmie polskim demonstracyjnie kandydaturę posła Korfantego na marszałka tej Izby. W kwestji tej miało już podobno nastąpić porozumienie z klubem niemieckim, dzięki czemu kandydatura ta miałaby mieć zapewnione poparcie większości. Ponieważ jednak w ciągu ostatnich dni dały się

zauważyć w sferach kierowniczych katowickiej Chadejki pewne zmiany pod wpływem centralnych władz stronnictwa, wydaje się wątpliwe, by przymierze z Niemcami doszło do skutku i by nowo wybrana izba zgóry przekreśliła wszelką możliwość współpracy z władzami wykonawczymi. Ustawowy termin zwołania sejmu śląskiego wypada na 9 grudnia.

Stahlhelm szaleje

Bytom, 3. 12. W ub. sobotę odbyło się w Zabrze zebranie Stahlhelmu, na którym wysunięto następujące żądania: wolność zbrojenia się narodu niemieckiego, utworzenie na Śląsku Selbstschutzu, zakazu osiedlania się Polaków w Niemczech, zwrotu „zagrabionych” przez Polskę ziem, wprowadzenia ostrej cenzury dla prasy polskiej na Śląsku Opolskim itp.

Bytom, 3. 12. Ub. nocy w nowo wybudowanym gmachu Banku Ludowego w Wielkich Strzelcach wybito szyby, przyczem jedno okno zostało całkowicie zniszczone. Sprawcami tego gwałtu są miejscowi nacjonal-socjaliści. Poza tem na Śląsku opolskim obok kampanji za zmianą polskich nazw miejscowości, prowadzą nacjonal-ści niemieccy intensywną akcję celem zniemczenia polskich nazwisk rodowych.

Zesłani na wyspę

Buenos Aires, 3. 12. Były prezydent Yrygoyen oraz b. minister spraw wewnętrznych Gonsales internowani dotychczas na okręcie wojennym, zostali przewiezieni na wyspę Marti Garcina. Wyspa ta le-

ży na rzece La Plata i będzie odtąd służyła jako stałe miejsce pobytu przymusowego b. prezydenta i b. ministra.

—o—

Uprawnienia sąsiadów Sowietów

Genewa, 3. 12. Podkomitet komisji przygotowawczej konferencji rozbrojeniowej, który rozważał zagadnienie, czy państwu sąsiadującym z Sowietami: Polsce, Rumunii, Finlandji, Estonji i Litwie winne być przyznane prawo niestosowania się do pewnych zobowiązań, zawartych w konwencji rozbrojeniowej, dopóki Sowiety nie

przystąpią do konwencji — postanowił zaproponować komisji pozostawienie rozstrzygnięcia tego zagadnienia samej światowej konferencji rozbrojeniowej. Zarówno obecni w Genewie przedstawiciele państw, sąsiadujących z Sowietami jak i delegat Japonji wyrażili swą zgodę na tego rodzaju rozstrzygnięcie.

Wyrok w procesie centrolewu

Toruń, 3. 12. W wielkim procesie przeciw sprawcom zamieszek w dniu 14 września po wiecu Centrolewu, zapadł wczoraj późnym wieczorem następujący wyrok, skazujący: osk. Rusinka, Hinza i Górskiego na 6 miesięcy więzienia, osk. Nadażyńskiego na 2 lata ciężkiego więzienia (za pobicie starosty grodzkiego), osk. Kopycińskiego i Filipskiego po 4 lata ciężkiego więzienia (za strzelanie do policji i pobicie starosty), osk. Fran-

ciszka Grajewskiego na 6 miesięcy więzienia, osk. Dębskiego na 6 miesięcy więzienia, osk. Kleina na 9 miesięcy więzienia, osk. Bluma na 2 lata więzienia, osk. Wróblewskiego na 6 miesięcy więzienia.

Reszta oskarżonych została uwolniona od winy i kary.

Prokurator zgłosił apelację od wyroku.

Zakochany szpieg demaskuje zagraniczną akcję GPU.

Bruksela, 3. 12. Jednym z najgłośniejszych dziś byłych dygnitarzy sowieckich, którzy wystąpili z rewelacjami po opuszczeniu szeregów bolszewickich, jest Agabekow, który długi czas spełniał rolę zagranicznego szpiega na rzecz osławionego GPU. Motywem wystąpienia Agabekowa była miłość do córki pewnego dyplomaty angielskiego w Konstantynopolu.

Pod wpływem rodziców, Miss Streater oświadczyła Agabekowi, że nie chce mieć z nim nic wspólnego, dopóki on pozostanie na usługach krwawej czerezwyczałki.

Po odebraniu przez rodzinę narzeczonej i po zakazaniu jej wszelkiego porozumiewania się

z Agabekowem, zakochany szpieg postanowił dać dowód szczerości swego oświadczenia, że zrywa z Sowietami i zakomunikował władzom, że dostarczy pełną listę szpiegów GPU, działających w Anglii, Francji i Stanach Zjednoczonych.

Wzamięn Agabekow żądał pozwolenia na pozostanie we Francji i na porozumiewanie się z narzeczoną.

Ten dowód najwidoczniej był w oczach Miss Streater dostateczny, skoro się zdecydowała na podróż do Brukseli, gdzie Agabekow podobno mieszka, w ciągłej obawie o swoje życie, gdyż jest przekonany, że agenci GPU, prędzej czy później, zemszczą się na nim.

Nowy gabinet w Austrii

premjerem dr. Ender

Wiedeń, 3. 12. Prezydent przyjął dymisję polecając kanclerzowi Vauguin tymczasowe pełnienie funkcji aż do czasu utworzenia nowego rządu. Misję tworzenia nowego rządu powierzył prezydent naczelnikowi Przedarulanji dr. Ottomowi Enderowi. Zmiana rządu w Austrii jest wynikiem porozumienia między stronnictwem chrześcijańsko-społecznym a blokiem Schobera.

Powierzenie misji utworzenia rządu dr. Enderowi wywołało wśród wszystkich stronnictw korzystne wrażenie, bowiem dr. Ender uchodzi za wzorowego i sumiennego administratora, który potrafił w Przedarulanji utrzymać ład i porządek w tym czasie, kiedy w innych prowincjach austriackich panowała krytyczna sytuacja.

Święto zjednoczenia Jugosławii

Dnia 1 grudnia obchodziła Jugosławia święto zjednoczenia trzech państw obecnego królestwa S. H. S.: Serbji, Chorwacji, Słowacji. 12 lat upływa od chwili, gdy te prastare ziemie słowiańskie zjednoczyły się pod berłem rozumnego i przewidującego króla Aleksandra I-go.

Spółeczeństwo polskie łączyło się w tym dniu uczuciami z bratnimi ludami, które pomimo

wielkich trudności zdołały zrealizować unję i rozwinąć się pomyślnie.

Polska oceniając coraz bardziej walory zjednoczonego królestwa, poznając przez coraz liczniej kierującą się nad Adriatyk falę turystów polskich piękno tego kraju, rozumie coraz lepiej znaczenie przyjaźni polsko-jugosłowiańskiej.

—o—

Sojusz francusko-amerykański

Niema pożyczek dla Niemiec i Rosji

Waszyngton, 3. 12. Dzienniki przyniosły wiadomość z Paryża o ścisłym porozumieniu między Francją i Stanami Zjednoczonymi w formie przymierza.

Wedle informacji paryskiego korespondenta „Washington Star” i „Chicago Daily News”

miały oba te państwa oraz Anglja postanowić nie zezwolić państwom niezadowolonym, mianowicie Niemcom, Rosji i Włochom na poparcie ich żądań w sprawie daleko idącego rozbrojenia i rewizji Traktatu Wersalskiego.

—o—

Czy długo utrzyma się obecny ustrój w Sowietach

Paryż, 3. 12. „Journal” zamieszcza korespondencję o ostatnich wydarzeniach w Moskwie.

Wiadomości o wielkiej rewolucji przeciw Stalinowi są fałszywe. Masy chłopskie jeszcze nie reagują, ale w kierowniczych sferach na Kremlu wybuchło groźne przesilenie, ponieważ nie można ukryć, że program pięcioletni zbankrutował, oraz że to niepowodzenie znacznie za-

szkodziło potęgze Stalina.

Ze wszystkich stron grozi mu opozycja. Wyżsi urzędnicy i główne osobistości z O. G. P. U. tworzą silną grupę opozycyjną, a wreszcie wielu młodych komunistów oraz urzędnicy z prowincji, żądają zaprowadzenia różnych reform wolnościowych, niektórzy nawet zaprowadzenia ustroju czysto parlamentarnego.

Duchowieństwo ruskie wojuje przeciw Polsce

Brzeżany, 3. 12. Klasycznym przykładem roli ruskiego duchowieństwa jest ostatni występ ks. gr. kat. Euzebjusza Baczyńskiego, który w Brzeżanych wygłosił podburzające kazanie przeciwko Polakom, zaznaczając w konkluzji, że metropolita Szeptycki wydał polecenie pisemne, żeby wszyscy wierni cerkwi jednoczyli się choćby dlatego, że my („Ukraińcy”) jesteśmy wrogami

obecnego państwa i dlatego powinniśmy się organizować! (!?)

W cerkwi, na ambonie, konfesjonale i na objazdach, kler gr. kat. politykuje, a na wsi ruskiej szerzy się mord, bijatyka, pijatyka i nienawiść do wszystkiego, co wniosło i szlachetne. Cóż na to metropolita Szeptycki!?

—o—

Wielka ofensywa Niemców

w państwach bałtyckich

Ryga, 3. 12. Rząd niemiecki zwrócił uwagę na położenie Niemców w krajach bałtyckich. Wszczęto akcję ofensywną, celem odzyskania straconych po wielkiej wojnie placówek. Akcja ta rozpoczęta została równocześnie na Łotwie i w Estonji.

Równocześnie Niemcy estońscy, zgrupowani w partii młodo-niemieckiej, opracowali memorjał na konferencję międzynarodową w Hadze w sprawie zwrotu im skonfiskowanych majątków. Protest Niemców estońskich ma być poparty przez rząd niemiecki.

Wszczęta równocześnie przez Berlin akcja na Łotwie i w Estonji wywołuje zaniepokojenie w obu państwach. Pismo estońskie „Peevahlet” pisze, że rząd estoński w żadnym razie nie będzie się mógł zgodzić na uczynienie Niemcom wyjątku i nie może dopuścić do powrotu ponownego Niemców nad Bałtyk.

Strajk 100.000 górników szkockich

Londyn, 3. 12. Na skutek uchwały federacji górników szkockich, nie przystąpiło już do pracy na nocnej zmianie w niedzieli na poniedziałek 100.000 górników.

Odszukanie grobu Hugona Kołłątaja

Z racji podjętych świeżo w Warszawie poszukiwań szczątków gen. Sowińskiego, poruszyła tamtejsza prasa sprawę innych grobów zasłużonych obywateli, których ślady na cmentarzach znikły zupełnie, dając niezbyt pochlebne świadectwo dla pieczołowitości i pamięci następnych pokoleń o naszych Wielkich Zmarłych.

Ostatnio w jednym z dzienników warszawskich podniesiono karygodne zaniedbanie miejsca wiecznego spoczynku ks. Hugona Kołłątaja i przypomniano relację jednego ze starszych obywateli warszawskich, który odnalazł ślad grobu zasłużonego dla Ojczyzny męża na Powązkach w r. 1922.

Obywatel ten, p. Luniewski, natrafiwszy za kościołem cmentarnym, w pobliżu muru od ul. Powązkowskiej na stary charakterystyczny grób, oczyścił płytę i odczytał napis: „Ks. Hugo Kołłątaj”, z datami urodzenia i zgonu, podaniem w języku łacińskim. Obecnie pan Ł. Szukając tej płyty, już jej nie znalazł, w każdym razie dobrze pamięta miejsce grobu i według wskazań jego, odszukanie nagrobka, lub jego śladu będzie ułatwione.

Wogóle należałoby zbadać stary zakątek cmentarza na Powązkach, gdzie może się znajdować więcej historycznych grobów, po których dzisiaj Warszawa depce, jak po omszałym rumowisku.

W najbliższą rocznicę 3 Maja 1931 obchodzić będziemy 140-lecie Konstytucji majowej i do tego czasu winien stanąć na grobie wielkiego męża stanu pomnik, świadczący o niezagasłej pamięci narodu dla Jego zasług i dzieła.

Targowica Miejska

Urzędowe sprawozdanie tarogwe Komisji Notowania Cen

Poznań, dnia 2. 12. 1930 r.

Placono za 100 kg. żywej wagi za: w złotych

BYDŁO:

Krowy:	
Wytuczony pełnomięsiste	124—134
Tuczony mięsiste	104—114
Nietuczony, dobrze odżywiony	083—100
Miernie odżywiony	050—060

Jałowice:	
Wytuczony pełnomięsiste	116—130
Tuczony mięsiste	104—114
Nietuczony, dobrze odżywiony	090—100
Miernie odżywiony	70—80

Młode zwierzęta:	
Dobrze odżywione	70—80
Miernie odżywione	66—70

Cielęta:	
Najprzeznaczające się do wycięcia	140—150
Tuczony cielęta	124—130
Dobrze odżywione	112—120
Miernie odżywione	100—110

Wóły:	
Pełnomięsiste, wytuczony nieoprzęgane	120—126
Mięsiste tuczony młodsze do lat 3	108—116
Mięsiste tuczony starsze	090—104
Miernie odżywione	90—90

Buhaje:	
Wytuczony pełnomięsiste	110—120
Tuczony mięsiste	100—108
Nietuczony, dobrze odżywiony starsze	80—100
Miernie odżywiony	70—76

OWCE:	
Wytuczony, pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	140—150
Tuczony starsze skopy i maciorki	124—136

ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	154—109
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. "	144—110
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. "	144—150
Mięsiste świnie ponad 80 kg. "	136—142
Maciory i późne kastraty "	150—160
Świnie bekonowe	140—144

Klemens Junosza

Na zgliszczach

Powieść wiejska.

(Ciąg dalszy)

— A jakże to?

— Oj, żeby ja takie szczęście miał, jakie wy macie ciężkie głowy, mój Marcinie, ja sobie nawet dzywuje, co was sołtysiem zrobili z takim głowem! a może jeszcze na wójta was wykiernują!

— Ha, jak wypadnie być — to się i będzie.

— Aj waj, będziecie a co wy będziecie z kancelarją robili, kiedy wy nie wiecie, co z pieniędzmi robić? A wy macie, Marcinku, pieniądze, ładne pieniądze macie!

— Musi rachować, zydzie, moje pieniądze?

— Za co ja miałem rachować? wasza niewiasta gadała, [co macie z półtorej ćwierci rublów, same białe, jak perły, aj, żeby to ja miał w swem majątku! Ale co tu próżne gadanie gadać? ja wam powiadam, Marcinie, co to wszystko, jak widzicie wkoło, może być nasze, za bardzo tanie pieniądze. Kupmy do wspólni, wy dacie pieniądze zara — ja dam trochę później. To jest fajny interes! ja wam oddam wszystkie grunty, a sobie wezmę tylko trochę las, trochę młyn i trochę propinacje. Reszta będzie wasza, jakbyście na drodze znaleźli... prawie zadarmo wasze będzie! Chodźcie do izby, zara wam litkup sprawię, mam taką fajną pieprzówkę, co aż oko zbieleje!

Chłop usiadł na ławce, żyd wiązał nastawiał.

— Ny, co to wy tera nie pan? nie obywatel?

— Ja tam chłop z chłopów, gospodarski syn

— odpowiedział nie bez pewnej dumy, Marcin.

— Może wy sobie miarkujecie na nich, — rzekł Jankiel, ręką na folwark wskazując, — ny, a co z tego? Uni kapcany są, uni bankruty! wy może jeszcze czapkę przed nimi będziecie zdejmować? Za co? Ja tyż jestem bardzo miłosierny i mam także miękkie serce, ale jak to kapcan, to na co jemu miłosierność? Jemu miłosierność tak pasuje, jak groch do ściana! Ny, jak wy miarkujecie z tym interesem, Marcinie? Ja zawdy myślę, co my ich kupiemy.

— Albo to ciek bydlę, żeby go kupować?

— Ja wam powiem, co niema gorsze głupie bidło, jak człowiek, co sam ze swojej garści szczęście wypycha.

Zachnął się chłop.

— Ej! cicho, ty cyganie! bo jak cię zamaluje, to ci się sądny dzień przysni!

— Co wy zrobicie zabójstwo? co to jest! gwałt! ja was do sądu zaskarżę!

— A to skarz, bestjo — mruknął ponuro chłop i już chciał odejść, ale żyd za rękaw go chwycił.

— Za co my sobie mamy gniewać? my zawsze przyjaciele byli. Mój Marcinie, panie Marcinie! panie gospodarzu! od takie porządne i godne osobe to nie żal nawet paskudne słowo usłyszeć. Ja wam sprawiedliwie powiadam, co całe Zarzecze może nasze być!

— A oni? — rzekł cicho chłop.

— Jakże oni? gdzie jest oni? już ich wcale niema. Czekał, ja wam porachuję wnet na piśmie. Siła ich było wszystkich? całe parady sześć — no, patrzcie, ja tu piszę na ścianie sześć kreszek. Raz, dwa... sześć. Widzicie sześć?

— Dyc je sześć, rzetelnie.

— Pierwsza kreska, to dziedzic, gdzie un jest?

Jemu niema.

— Nieprawda, bo je zagranicom, czy za morzem gdzieś.

— No, to idźcie po niego i przynieście go stamtąd na plecy. Ha! ha! wiecie wy, gdzie un jest? Nasze żydki gadali, co un powędrował aż za Warszawę do sama Ameryka za stróża jest. Ny, tera patrzcie, dziedzic ferfał! mażę jedną kreskę. To już tylko pięć!

— Pięć — powtórzył chłop.

— Tera dziedziczka, to także jakby jej nie było.

— Kiej je, Bogu dzięka.

— Czekał, nie bądźcie w takie gorące wody kapane! Naprzód, kobieta to sze rachuje tylko za połowę człowieka, to już można pół kreski odmazzać; a po drugie, powiedzcie mi, czy pół człowiek można rachować za cały człowiek? czy za pół rubla da kto całego rubla? za pół grosza czy jest cały obwarzianek? No, gadajcie: jest, czy niema!

— Ha! juści pewnie, że niema.

— No, to już druga kreska; a tera jest troje dzieciów, to nie warto nawet rachować. Uni pójda do swoje familje, dostaną adukacje, będą panami! Na co im majątku? a my nie będziemy już mieli adukacji, to nam trzeba majątek! Więc została się tylko jedna kreska. Prawdziwie to nie jest żadna osoba, tylko ten stary przyjaciel, co musi zawdy swój nos do kuźdego interesu wsadzić. Ja go tylko napisałem bez miłosierdzia, bo co un znaczy? naprzód stary jest, może zaraz zrobić ganc git gesztorben — to go nie będzie; po drugie on ma pieniędzy, co mu do śmierci wystarczy, można mu także zmasać,

(Ciąg dalszy nastąpi).

Ingres ks. biskupa śląskiego

Podczas uroczystości ingresu ks. biskupa śląskiego dr. Adamskiego wygłosił w Katowicach w dn. 30 listopada dyr. departamentu wyznań w M. W. i O. P. dr. Fr. Potocki nast. przemówienie:

„W specjalnie trudnej chwili obejmujesz, Dostojny Pasterzu, rządy nad duszami Twej owczarni. Dla sprostania tym zadaniom, które przed nami powstają, współpraca wszystkich aktywnych sił twórczych jest nietylko pożądaną, lecz wprost nieodzowną. W pierwszej zaś linii współpraca Kościoła — rzecznika praw moralnych i najwyższych potrzeb duchowych — i Państwa — rzecznika postulatów zorganizowanego życia społeczności. Koniecznym warunkiem tej współpracy jest wszakże wzajemne do siebie zaufanie odpowiedzialnych czynników.

Diecezja, na tron której wstępujesz, Eksceleńco, ma pozatem specyficzne swe trudności, spotęgowane jeszcze przeciwieństwami socjalnymi i narodowościowymi. Lecz tworzy ona teren, na którym chociaż ciężko jest zapewne pracować — plon obfity jednak zbierać można.

— Dla tej — nigdy łatwej, lecz jakże wdzięcznej pracy znajdziesz całkowite zrozumienie i spotkasz się zawsze ze wszelką pomocą ze strony tych, którzy w myśl ideologii Marszałka Piłsudskiego wystawili jako hasło swego działania: współpracę wszystkich dla wzajemnego dobra wszystkich.

Oby Bóg dał Ci, Księżo Biskupie, zbierać bogaty i obfity plon z posiewu Twych trudów i pozwolił osiągnąć tak wyjątkowo potrzebny dla naszych czasów stuków prawdziwej miłości chrześcijańskiej, jakim jest: tworzenie pokoju przez rozbrajanie nienawiści.“ (Iskra)

Nowi kuratorowie szkolni

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego delegował kuratora okręgu szkolnego wileńskiego p. Stefana Pogorzelskiego do pełnienia obowiązków kuratora okręgu szkolnego poleskiego. Jednocześnie minister delegował do pełnienia obowiązków kuratora okręgu szkolnego wileńskiego p. Kazimierza Szelańskiego.

Państwową nagrodę literacką otrzymał Szaniawski

Jury państwowej nagrody literackiej przyznało tegoroczną nagrodę w wysokości 20.000 zł Jerzemu Szaniawskiemu za sztukę pod tytułem: „Adwokat i róże“.

ZE SPORTU

Cracovia mistrzem Polski

W niedzielę zostały zakończone tegoroczne rozgrywki o mistrzostwo Polski, które w tym roku wzbudziło specjalne zainteresowanie.

Niżej zamieszczona tabela przedstawia kolejność poszczególnych drużyn: 1) Cracovia, mistrz Polski, 2) Wisła, 3) Legia, 4) Polonia, 5) Warta, 6) Garbarnia, 7) Pogoń, 8) Ruch, 9) Czarni, 10) LKS, 11) Warszawianka, 12) ŁTSG (spada do kl. A).

KRONIKA

KALENDARZYK

Czwartek, 4 grudnia. Barbary p. m.
Wschód słońca godz. 7.54. Zachód słońca godz. 15.46
Wschód księżycy godz. 14.33. Zachód księżycy godz. 6.00
Piątek, 5 grudnia. † Saaby op., Niceta b. w.
Wschód słońca godz. 7.55. Zachód słońca godz. 15.46
Wschód księżycy godz. 14.58. Zachód księżycy godz. 7.25
Sobota, 6 grudnia. Mikołaja b. w.
Wschód słońca godz. 7.57. Zachód słońca godz. 15.45
Wschód księżycy godz. 15.36. Zachód księżycy godz. 8.47

Podatek dochodowy rozłożony na raty. W celu ułatwienia płatnikom uiszczania państwow. podatku dochodowego, wymierzonego za rok 1930, ministerstwo skarbu upoważniło naczelników urzędów skarbowych do rozkładania we własnym zakresie działania na indywidualne podania zainteresowanych płatników.

Od rozłożonych na raty kwot państwowego podatku dochodowego należy pobierać ulgowe odsetki za odroczenie od ustawowych terminów (1 proc. miesięcznie).

Nowe monety 5-złotowe. Celem upamiętnienia 100-rocznicy Powstania Listopadowego mennica państwowa wypuszcza obecnie nowe monety 5-złotowe.

Na jednej stronie monety widnieje Orzeł, oraz po bokach cyfry „5“, a pod napisem złotych data „1930“.

Na odwrotnej stronie monety znajduje się płaskorzeźba poszarpanego sztandaru z napisem „Honor i Ojczyzna“, cyfry „1830 i 1930“, oraz napis „w setną rocznicę powstania“.

Miesiąc Pomorza. Hasło: „Nie damy Pomorza i morza“ nie schodzi z ust wszystkich Polaków. A za słowami niech podążą czyny. Wszak od 16 listopada trwa „Miesiąc Pomorza“,

Ameryka wobec nowych zagadnień kryzysu

London, 3. 12. Przemysłowcy i bankierzy amerykańscy rozważają projekt rozpisana w Stanach Zjednoczonych t zw. „pożyczki dobrobytu“ w wysokości jednego miljarda dolarów, która ma być użyta na podjęcie robót publicznych na

szeroką skalę.

Wskutek kryzysu gospodarczego i bezrobocia, coraz częściej rozlegają się głosy, żądające całkowitego wstrzymania dopływu emigrantów.

Nawet stosunki sportowe zerwali Niemcy z Polską

Nienawiść niemiecka przerzuciła się ostatnio i na stosunki sportowe, które układały się pomiędzy obu narodami wcale pomyślnie. Utrzymywaliśmy z naszym sąsiadem zachodnim żywy kontakt.

Tymczasem pod pretekstem wypadków na Śląsku, a właściwie, jak ogólnie wiadomo, na skutek zwycięstwa obozu Marszałka Piłsudskiego, Niemcy zerwali ostatnio stosunki sportowe i odwołali po kolei wszelkie zawody.

Nienawiść Niemców ku Polsce, jak widocznym jest z tego, przenika wszystkie warstwy społeczeństwa, nawet bardziej pojednawczo usposo-

bione koła sportowe są tam rozsądnymi wstępnego szowizmu i niczem nie krępowanego nacjonalizmu. Przez długie szeregi lat sportowcy Niemiec byli izolowani od wszelkiego kontaktu z zagranicą, a zato wówczas jedynymi niemal, którzy nadal utrzymywali stosunki sportowe z Niemcami byli... Polacy.

Przykład ten najlepiej ilustruje, pod jakim kątem jest nastawione wobec nas całe społeczeństwo niemieckie, którego opinię może najbardziej pojednawczo i pokojowo usposobione winny reprezentować koła polityczne.

Czy kluby ludowe się złączą?

Warszawa, 3. 12. Klub parlamentarny Stronnictwa Chłopskiego zbiera się celem ukonstytuowania się po wyborach.

Zdaje się być rzeczą pewną, że na tem zebraniu ujawni się silny prąd do utworzenia wspólnego jednolitego klubu parlamentarnego łącznie z Wyzwoleniem i Piastem.

Byłoby to trzecie z rzędu co do liczebności ugrupowanie parlamentarne po BB. i Klubie Narodowym. PPS. zeszedłby pod względem liczebności na czwarte miejsce. Istnieje zamiar dokonania zjednoczenia klubów włościańskich jeszcze przed pierwszym posiedzeniem Sejmu, t. zn. najdalej do 9 bm.

Skarga spadkobierców Sienkiewicza za bezprawne sfilmowanie „Quo Vadis“

W Paryżu bawią przedstawiciele rodziny sp. Henryka Sienkiewicza dla podjęcia kroków w sprawie bezprawnego sfilmowania przez wytwórnię europejskie dzieła „Quo Vadis“. Film, wykonany przed kilku laty, wyświetlany był z wielkim powodzeniem prawie na całym świecie, a spadkobiercy znakomitego pisarza nie o-

trzymali ani honorarium ani też procentów autorskich. Prasa paryska donosi, że swego czasu, jeszcze za życia Henryka Sienkiewicza, toczyły się pertraktacje między nim a wytwórcami, lecz nie zostały ukończone z powodu zgonu pisarza. Sprawa ta budzi w kołach literackich i prawniczych wielkie zainteresowanie.

Dziwne zwyczaje

Poznań. Kino Apollo było terenem dziwnej manifestacji pewnej części młodzieży akademickiej, należącej do Obozu Wielkiej Polski. Oto gdy kasy teatralne zostały otwarte, wejście do nich zostało zatarasowane przez studentów, którzy wypełnili całą poczekalnię i ustawili się sznurkiem pod kasami nie kupując biletu a równocześnie nie dopuszczając publiczności do kas.

Ponieważ żadne argumenty nie pomagały,

dyrekcja wezwała policję, która opróżniła poczekalnię z młodzieży i uwolniła kasjerki z obłączenia. Jak się dowiadujemy, przyczyną tej manifestacji studenckiej było odmówienie ze strony właściciela kina obniżenia biletów na ten film a utrudnieniem dostępu do kas chcieli studenci wymusić na właścicielu tę zniżkę. Zachowanie się studentów obwiepolskich wywołało ogólne oburzenie w mieście.

Stan długów wewnętrznych Państwa

Zadłużenie Państwa Polskiego z tytułu zaciągniętych wewnętrznych pożyczek obligacyjnych na 1 listopada rb. wynosiło 371.038.447,60 zł. Z ogólnej sumy na 5% pożyczkę państwową z r. 1918 (asygnaty) przypada 3.252.670 zł; 5% długoter. pożycz. państw. z 1920 r. — 256.597,50; 5 proc. krótkoter. pożycz. państw. z 1920 r. — 1.457.210; 4 proc. państw. pożycz. premjowa (miljonówka) 396,6; 8 proc. państw. pożycz. łoża z 1922 r. i konwersyjna — 941.790; 10 proc. pożycz. kolejowa — 43.474.247; 4 proc. prem. pożycz. inwest. — 38.

795.400; 5 proc. prem. pożycz. dolarowa — 44.569.731; 5 proc. kol. pożycz. konwers. — 19.376.735,50; 5 proc. pożycz. konwers. z 1924 r. — 203.195.070; 5 proc. państw. renta ziemna — 16.718.600.

Ogólne zadłużenie Państwa z tytułu wypuszczonych bonów i biletów karbowych wynosi 143.263,99 zł. Ogółem państwowe długi wewnętrzne wynoszą 371.181.711,59 zł.

Jak z powyższego widać, wielkie to zadłużenie Państwa datuje za rządów Edecko - Piastowych.

którego celem jest danie pomocy i obrony ziemi pomorskiej i dostępowi do polskiego morza. Zopatrzymy się w wydawnictwa z tej dziedziny, kupujemy nalepki „Miesiąca Pomorza“ i dekorujemy niemi okna i wnętrza mieszkań, sklepów i instytucyj. Słuchajmy biuletynów radiowych o Pomorzu, które są wygłaszane codziennie. Okażmy jak największe zainteresowanie tej wielkiej imprezie ogólnonarodowej, udzielajmy najdalej idącego poparcia, składając datki na ten cel. Nalepki nabywać można w urzędach pocztowych, na dworcach kolejowych i w komitetach lokalnych, powiatowych i wojewódzkich „Miesiąca Pomorza“. Wszelkich informacji udziela Komitet Wykonawczy „Miesiąca Pomorza“, Poznań Fre-dry 7, tel. 40-56.

Lokatorzy przeciw podwyżce komornego. Związek lokatorów Rzeczypospolitej Polskiej podjął akcję w związku z zapowiadany projektami podwyżki komornego.

Opracowany został obszerny memoriał do rządu, w którym zrzeszenia lokatorskie wskazują na niemożliwość podniesienia komornego wobec niskiego poziomu płac w kraju.

Celem złożenia tego memoriału udaje się w przyszłym tygodniu specjalna delegacja związków lokatorskich do prezydium Rady ministrów oraz ministrów skarbu, spraw wewnętrznych, robót publicznych i pracy.

Urzędy gminne muszą dostarczyć podróznym noclegu. W sprawie noclegowania podróznym na wsiach, miarodajne czynniki wyjaśniły, że obowiązek udzielania noclegów ciąży na urzędach gminnych. Na podstawie bowiem ustawy o o-

piece społecznej, każdy obywatel ma prawo do tymczasowej opieki gminy, w której granicach się znajduje. — Urzędy gminne nie są obowiązane jedynie do udzielania noclegów zawodowym wólczgom, co do których należy postępować zgodnie z rozporządzeniem o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa.

Skoki. (Bacność Inwalidzi Pracy [Cywilni]). Zebranie Związku Zjednoczenia Inwalidów Pracy, wdów, sierot i starców odbędzie się w Skokach w poniedziałek, dnia 8 b. m. (święto Niepokal. Pocz. NMP.) o godzinie 12-iej w sali p. Pilaczyńskiego przy Rynku (Hotel Du-Nord).

Na powyższym zebraniu omawiane będą bardzo ważne sprawy, m. in. odczytanie memoriału wysłanego do Rządu w celu znolizowania ustawy. O liczny udział w zebraniu prosi Zarząd.

Mieścisko. (Bacność Inwalidzi Pracy - Cywilni). Zebranie Związku Zjednoczonych Inwalidów Pracy, wdów, sierot i starców odbędzie się w Mieścisku w poniedziałek, dnia 8 b. m. o godzinie 12-iej w lokalu p. Wojciechowskiej.

Na porządku obrad nader ważne sprawy, m. in. odczytanie memoriału, wysłanego do Rządu. O liczny udział w zebraniu prosi Zarząd.

Gołańcz. (Bacność Inwalidzi Pracy - Cyw.). Zebranie odbędzie się w poniedziałek, dn. 8 bm. o godz. 12-iej w lokalu p. Kowalewskiego przy Rynku.

Na powyższym zebraniu omawiane będą ważne sprawy. Zatem przybycie wszystkich członków na wspomniane zebranie jest konieczne. Zarząd.

Wieczór propagandowy Pomorza urządza w sobotę 6 bm. o godz. 19,30 w sali Nowej Strzelnicy miejsc. Stow. Kolejowców. Prócz pokazu filmowego program uzupełniają występy chóru i orkiestry Seminarjum Naucz., odczyt oraz deklamacja. Wstęp po 50 i 20 gr.

Ponieważ dochód przeznaczony jest na tak wzniosły cel, jak utworzenie obrony polskiego skrawka Bałtyku. Niechaj więc nikt nie uchyla się od złożenia drobnej kwoty, świadom, że spełni obowiązki narodowy.

13 pensja pracowników miejskich. W wystosowanym do wojewodów okólniku w związku z prowadzonymi obecnie pracami nad ustaleniem preliminarzy budżetowych związków komunalnych na r. 1931 — 32, min. spraw wewnętrznych, w porozumieniu z min. skarbu stwierdza, że wypłacanie t. z. 13 pensji jest sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Zmiana nazw agencji pocztowych. Nazwa agencji pocztowej Jabłowo Pauckie, pow. Szubin, została zmieniona na Buszkowo k. Żnina, zaś agencji Pleszew 2, pow. Pleszew — na Kowalew k. Pleszewa.

Sekretariat Bezpartyjnego Bloku w Wągrowcu! Na liczne zapytania uwiadomiamy, że Sekretariat Bezpartyjnego Bloku istnieje nadal i mieści się w ulicy Gnieźnieńskiej nr. 5 parter.

Wprawdzie wybory się skończyły, jednak Bezpartyjny Blok wobec kolosalnego zwycięstwa ma tem większe prawo istnienia. Sekretariat załatwia wszelkie formalności członków, których jest na powiat wągrowiecki blisko 3000, oraz przyjmuje wpisy nowych kandydatów do współpracy z obecnym Rządem.

Koncert wokalo-instrumentalny miejsc. Koła Spiewackiego z współudziałem chóru i orkiestry seminarjalnej pod batutą p. prof. Zielińskiego odbędzie się w poniedziałek, 8 bm. o godz. 20-tej w sali Nowej Strzelnicy. Program obfity. Najpiękniejsze wyjątki polskiej pieśni i muzyki. Szczegóły w afiszach... Występ zespołów, które zjednały sobie zasłużone uznanie, zgromadzi niewątpliwie dużą ilość sympatyków.

Oddział Związku Strzeleckiego w Wągrowcu wykazuje swą żywotność. Mimo trudności ze strony zafanatyzowanych a nie uświadomionych celu i programu pewnej części społeczeństwa Związek Strzelecki na terenie powiatu wągrowieckiego zdobył sobie w ciągu ostat. tygodni dominujące stanowisko i prawo istnienia. Liczy bowiem 12 kół z ponad 400 członkami.

Koło wągrowieckie, które najpóźniej ten oddech przeniknął zmierza w gwałtownym rozwoju do celu. Zebranie wtorkowe w lokalu „Nowej Strzelnicy” odbyło się w harmonijnym nastroju. O zadaniu Strzelca referował p. prof. Wojnarowski, prezes powiat. Ponadto cennych uwag aktualnych dorzucili pp. prof. Ptak ref. oświatowy i prof. Kempf. Obrady prowadził prezes p. Jęzierski. Zastępcą prezesa został obrany p. Napruszewski, sekretarzem natomiast p. Jańczak. P. Kaźmierowski zamianowany został referentem oświat. Koła, komendantem oddziału p. Szeręgowski.

Związek postanowił wziąć udział w pogrzebie zmarłego członka śp. Seweryna Mocha. Za zachowanie niegodne miana Strzelca zarząd wykluczył jednego członka. Wkrótce członkowie otrzymają czapki strzeleckie prawdopodobnie i mundury. W poczet członków wpisało się na zebraniu kilkanaście osób.

Z otwartą przyłbicą, śmieie i otwarcie idzie

Skazanie morderców ks. dziek. Robowskiego

Sąd okręgowy w Bydgoszczy rozpatrywał przez 2 dni sprawę przeciwko mordercom ks. dziekana Robowskiego z Sadek. Po przeprowadzonej rozprawie sąd ogłosił wyrok skazujący

głównego mordercę, Ptaka na łączną karę dożywotniego ciężkiego więzienia, a pomocnika jego Stolca na 12 lat ciężkiego więzienia. Poza tem skazał na utratę praw obywatelskich.

Chłopi rosyjscy z bronią w ręku wywalczyli sobie drogę do Polski

W nocy z soboty na niedzielę strażie sowieckie stoczyły w Podolskoje formalną bitwę z grupą włościan, którzy usiłowali przedostać się na terytorjum polskie. Schwytano 17-tu. W niedzielę rano nowy oddział włościan zbliżył się do gra-

nicy. W walce z nim poległo 2 żołnierzy sowieckich. Bolszewicka straż graniczna ustaliła nagrody pieniężne za każdego włościanina, schwytanego na pograniczu polskim.

w życie Związek Strzelecki, bo dźwierz hasła i programy wspaniałe, dążące za Swym Wodzem Marszałkiem — do utrzymania potęgi swego Państwa.

A to ci dopiero „zuch“! Jeden z członków skarżył się publicznie na zebraniu „Związku Strzeleckiego“ w Wągrowcu, że jakiś p. Wali-góra z Micharzewa dzierżawca probostwa odgra-żał się, (w lokalu wyborczym do Senatu — za-znaczenia), że toby z jego ludzi należał do Strzelca, powyrzucałby z pracy? (?). Właściwie komentarze zbyteczne. Chodzi o to, czy ten pan wie, że Strzelec to „armia w cywilu“ i w razie niebezpieczeństwa staje się karnym żołnierzem? I że Związek Strzelecki liczy w Polsce zgórą milion członków w tem 300 tysięcy czynnych? Założycielem ich jest Marszałek Piłsudski?..

Z jakiej więc racji pała doń taką nienawiścią? Jedno możemy dodać, że „Strzelcy“ więcej robią, jak ci wszyscy chorobliwi pyskacze przy kuflu, którzy w razie potrzeby obrony swych mień pokrywają się z lękiem o własną skórę, podczas, gdy Strzelcy tych tchórów będą musieli zastawiać własną pierś! Może znajdują się kompetentne czynniki, co bliżej „zapoznają“ tego pana z ideologją „Strzelca“!

Z jakiej racji? Ponadto oświadczył ten sam człowiek, że p. Wali-góra jako zast. przewodniczącego nie dopuścił do głosowania do Senatu p. Scieśniaka (który głosował do Sejmu jawnie na jedynkę), oświadczając, że nie mieszkał roku w tej gminie. Jak się okazało p. Scieśniak mieszka w tej gminie dwa lata i figurował w spisie głosujących do Senatu. Następnym je czynnikiem miarodajnym. Fakt bądź co bądź sam mówi za siebie i dozwala wysunąć najrozmaitsze wnioski. Reszta do czytelników.

Podlesie Kościelne. (Pożar). We wtorek, 2 grudnia powstał pożar u rolnika Janasa Stanisława. Spłonęła stodoła ze zbożem i słomą oraz martwy inwentarz. Przyczyny i straty nieustalono jeszcze.

Łukowo. (Kradzieże). W nocy ubiegłej soboty skradziono Stabłowskiemu rolnikowi w Łukowie 1 parę szorów. Tej samej nocy Władysławy Zielewiczowej skradziono większą ilość miodu pszczelnego.

Tomczyce. (Djamentowe gody małżeńskie). Uroczystość 60-lecia małżeńskiego pożycia obchodzili 22 listopada małżonkowie Augustyn i Mar-janna z Cegielskich Abramowie, zamieszkali w Tomczycach. Jubilat obecnie liczy 86 lat, żona jego 80. Małżonkowie wychowali 12 dzieci, z których 2 synów poległo na wojnie. Jubilatom „Szczęść Boże“ w dalszym pożyciu małżeńskim.

Poznań. (Skazanie warchoła). Sąd powiatowy w Poznaniu skazał znanego na gruncie poznańskim działacza endeckiego Zbigniewa Łukaczyńskiego akademika, członka obozu wielkiej Polski na jeden miesiąc bezwzględnej aresztu za obrazę Marszałka Piłsudskiego.

RUCH TOWARZYSKI

Baczność członkowie Chóru farnego! Bierzmy czynny udział w pogrzebie nieodżałowanego druha śp. Seweryna Mocha dziś w czwartek, dnia 4 bm. o godz. 3-popoł. z domu żałoby. Zarząd.

Baczność Inwalidzi Pracy (Cywilni)! Zebranie miesięczne odbędzie się w Wągrowcu w niedzielę, dnia 7 grudnia rb. o godz. 13-ej w lokalu p. Grabarza, przy ulicy Poznańskiej nr. 24.

Na powyższym zebraniu omawiane będą bardzo ważne sprawy rentowe, zatem przybycie wszystkich członków na zebranie jest konieczne. Zarząd

Kółko Rolnicze w Wągrowcu! Zebranie miesięczne odbędzie się w niedzielę, 7 bm. o godz. 12.30 w sali p. Wierzejewskiej.

Z powodu aktualnych spraw udział wszystkich członków pożądan. Zarząd

Kółko Włościanek w Wągrowcu! Zebranie odbędzie się w niedzielę, 7 bm. o godz. 12-tej w Konsumie urzędniczym ul. Klasztorna.

Notowanie giełdy płodów

Rolniczych w Poznaniu z dnia 2. 12. 1930 r.	
Cena za 100 kg	od zł—do zł.
Żyto	18,50—19,00
Pszenica	25,00—26,50
Jęczmień przemiałowy	18,75—21,25
Jęczmień browarowy	25,00—27,00
Owies	18,75—20,00
Mąka żytnia wł. work. 65%	00,00—32,00
Mąka pszenna 65% w work.	44,50—47,50
Otręby żytnie	11,75—12,75
Otręby pszenne	13,00—14,00
Otręby pszenne (grube)	14,50—15,50
Rzepak	41,00—43,00
Groch Viktoria	27,00—32,00
Ziemiaki jadalne	2,00—2,30

Od Redakcji

Stali Czytelnicy. Domyślamy się, że pan przewodniczący „zezem“ na nas patrzy. Bez wątpienia, że nie obejdzie się bez „zżymaczek“ pod naszym adresem — jednak nas to tak wzrusza, jak ten stuk młotka w szewskie kopyto!

+

W poniedziałek, dnia 1 grudnia rb. w godzinach rannych, rozstał się z tym światem, po długiej chorobie piersiowej, opatrzony Sakramentami św., długoletni czynny członek Chóru farnego, ś. p.

Seweryn Moch

w wieku 28 lat.

Gorliwą współpracą i nadzwyczajnym koleżeństwem zjednał sobie wszystkich członków, to też pamięć o Nim w sercach naszych nigdy nie zagaśnie.

Niech spoczywa w spokoju!

Chór farny. 247

Wągrowiec, dnia 3 grudnia 1930 r.

+

Zasnął w Panu, opatrzony Sakramentami św., w poniedziałek, dnia 1 grudnia nad ranem, nasz szczerzy i serdeczny przyjaciel, ś. p.

Seweryn Moch

Nieubłagana śmierć w kwiecie wieku rozłączyła Go z nami.

Grono przyjaciół.

Wągrowiec, dnia 3 grudnia 1930 r.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 4 bm. z domu żałoby przy ul. Nad Nielbą 1, o godz. 15-tej. 248

Parownik

w dobrym stanie na 5—6 ctr.

Kuchnia westfalska

do sprzedania lub zamiana na stare żelazo.

Stefan Biskupski

246 Kolejowa 29.

Do wykonania prac

malarskich

poleca się

Bosiacki, mistrz malarski

ul. Pocztowa 6. 125

Mieszkanie

3 pokojowe i przedpokój do wynajęcia.

Zgłoszenia: **Sucharski,** Wągrowiec, Pocztowa 12. 248

Dom w mieście

do sprzedania. Roczne oprocentowanie 3000 zł. Pisemne zgłoszenia do Redakcji pod „3000“. 245

NA GWIAZDKĘ

przyprawy do pierników,
ozdoby i świeczki choinkowe,
stosowne podarki gwiazdek,
wody kolońskie,
perfumy, kasety,
i mydła toaletowe

242 poleca

Drogerja pod Gwiazdą
Józef Szudziński :: Wągrowiec
Tel. 84 Pocztowa 2.

Kastrator ogierów

z długoletnią praktyką zagranicą i w kraju. Specjalność: kastrowanie wnętrów-ogierów. Za kastrowanie daję wszelką gwarancję.

Ceny: od 1—2 lat 15 zł, od 2—4 lat 20 zł, od 4 lat i t. d. 25 zł. 111

MICHAŁ SZIVA, WĄGROWIEC
Janowiecka 34. Telefon 138.